

Herr talman!

Sverigedemokraterna och deras stödpartier i regeringen presenterar i dag den ekonomiska vårpropositionen i ett läge där det knappast våras för de flesta svenskars ekonomi. Detta är ett läge där svenska folket borde ha kunnat förvänta sig en aktiv regering som tar in stundens allvar, som försöker att uppfylla plikten att styra riket med invånarnas gemensamma bekymmer framför ögonen och som kanske till och med anstränger sig för att lyssna bortom den komfortzon som utgörs av den egna, besuttna bekantskapskretsen.

Men det är inte så det ser ut. Det halvår som har gått sedan den då ny tillträdde regeringen lade fram sin andefattiga axelryckning till statsbudget har uppenbarligen använts till annat än att formulera politiska svar på de verkliga problem som möter de flesta människor i vårt land.

Det vi ser i Sverige nu är kraftigt sjunkande reallöner för så gott som alla löntagare. Priserna ökar snabbt, och de har ökat allra mest på det som är svårast att göra något åt för hushåll med små marginaler: mat, el och transporter. I spåren av detta ser vi växande fattigdom, övergivna framtidsplaner och ekonomisk stress som tär på familjer och som kommer att kunna kasta skuggor långt in i framtiden.

Vad gör Sverigedemokraterna och regeringen i detta läge? Vad utlöser detta för krismöten, nödgärder och omprövningar? Det korta svaret är: ingenting. Ett längre sätt att uttrycka detta ingenting fick vi höra från finansministern här tidigare - den bristande inlevelseförmågan och handlingskraften garnerades med till intet förpliktande utrop.

Herr talman! När statsbudgeten lades fram i höstas föreslog Vänsterpartiet en rad reformer, både tillfälliga och permanenta, som skulle ha betytt mycket för hur den här våren tett sig för vanligt folks vardagsekonomi. Vi hade haft halverade kollektivtrafiktaxor och kraftigt sänkta avgifter för förskola och fritis. Undersköterskor, butiksbiträden och industriarbetare hade sluppit det orättvisa karensavdraget. Ensamstående föräldrar hade kunnat ha ett tillägg till barnbidraget. Akassan, som urholkas när priserna stiger så kraftigt, hade kunnat ge ett bättre skydd för den som förlorat jobbet.

Också efter budgetpropositionen har vi presenterat förslag som skulle göra livet lättare för folk - från förslag om frukost för barn i skolan till förslag på en rimligare prismodell för el som skulle göra att Sveriges stora elöverskott, som var historiskt stora just förra året, skulle märkas för svenska konsumenterna och företagen. Vi har lagt fram förslag för en bättre beskattning av elbolagens övertjänster och förslag om aktivt agerande för att pressa ned matpriserna.

Från regeringens och Sverigedemokraternas sida har det varit ont om egna idéer men desto mer bullrande mot andra. Inflationen har blivit ett slags paradoxalt skynke att gömma sig bakom. Budskapet är alltså att den höga inflationen och dess negativa effekter gör att man inte kan och inte bör göra något för att pressa ned inflationen och hantera inflationens effekter. Som synopsis till något slags absurdistisk kasperteater hade detta varit ganska spännande, men som ekonomisk-politiskt rättesnöre i en krissituation är det väldigt dåligt.

Det är ju hemskt lustigt att man från SD och regeringen talar om risken för att elda på inflationsbrasan när det gäller sådant som skulle få hushåll med pressade marginaler att klara sig bättre. Men plötsligt är inflationsbrasan bara en härlig liten rabatt där man kan pumpa ut samma pengar i form av skattesänkningar till dem med högst inkomster, eller när elstödet ska utformas på ett slotts- och herrgårdsvänligt sätt. Samtidigt avfärdar man Sverigepriser på el, som skulle pressa ned konsumentprisindex - och definitionsmässigt även inflationen - med runt 1 ½ procentenhet. Också offentliga investeringar, som är akut nödvändiga på en rad områden och som skulle ha liten effekt på prisbilden, avfärdas av regeringen.

Så fungerar en regeringskoalition utan kontakt med den svenska verkligheten - fast i sitt inåtblickande slottsavtal. Det blir dumt, bakåtsträvande och verklighetsfrånvänt.

Herr talman! Vi kan kanske minnas bara ett halvår tillbaka. Inför budgetpropositionen för 2023 påpekade Sveriges Kommuner och Regioner att det behövdes ett tillskott på runt 20 miljarder enbart för att klara av den demografiska utvecklingen. Regeringen valde att lägga pengar på annat. Det som man tillsköt var 8-10 miljarder för lite.

Resultatet var tämligen enkelt att förutse, och nu ser vi det: Det blev ett sammanlagt minusresultat i regionerna - alltså hos dem som hanterar sjukvården - på 11 miljarder kronor.

Genom att vägra skjuta till nödvändiga medel vältrar SD och regeringen alltså över skulden på kommuner och regioner. Det finns ingen reell möjlighet där att ordna detta, oavsett politisk färg på kommun- och regionstyre. Det är staten som sitter på pengarna. Det är staten - regeringen - som har sett till att pumpa iväg pengarna år efter år genom sänkta och borttagna kapitalskatter, genom inkomstskatter som i allt högre grad bäddar för växande klyftor och genom att installera tjocka och stabila sugrör rakt ned i skattkistorna åt kommersiella välfärdsprofitörer. På detta läggs nu den akuta pressen från inflationen. Svaret från SD och regeringen är axelryckningar.

Här finns också en viktig regionalpolitisk aspekt. I kommuner och regioner med glesare befolkning ser vi redan nu högre skattesatser utan att det garanterar bättre service, för förutsättningarna är olika. Över lång tid har marknadiseringen av samhällstjänsterna gått hand i hand med att makt och resurser sugts in mot centrum medan ansvar pytsas ut i periferin. Detta är vad budgeten från SD och medföljande partier betyder för sammanhållning och rättvisa i vårt land.

Det betyder väldigt konkreta saker i kärnan av vad det är att vara ett modernt välfärdsland - att kunna lita på vård, omsorg och utbildning, inte i nödfall eller i sista instans när man inte lyckats fixa något bättre på egen hand utan i form av det allra bästa vi förmår bjuda varandra på.

Då är det proffsen i välfärden som måste få möjligheten att utföra sitt arbete. Det går inte att trolla med detta. Det är inte möjligt att effektivisera sjukvård, skola och äldreomsorg med konsultprosa och inspirationsföreläsningar. Det behövs tillräckligt många kollegor som har tillräckligt goda förutsättningar att göra livet i det lilla och samhället i det stora bättre.

Vad har vi i stället? Rapporter från Ivo om sjukhus som fått ge patienter i korridorerna grytlock att bruka som larm och en växande andel som inte får bröstcancervård i tid. Detta är verkligheten i ett av världens rikaste länder, där de allra högsta skikten av höginkomsttagare och kapitalansamlare lever mycket gott och obrydda, ja, stärkta ibland, av inflationskriser och reallönefall.

Vad vi har råd med i välfärden är en fråga om politiska prioriteringar, om vad vi ska ha för samhälle och om vilka värden som ska realiseras i våra system. Ska det vara kommersiell kundlogik eller det storartade värdet i att få vara människa och medborgare i välfärden och få vara en del av gemensamt organiserad trygghet, omtanke och ömhet?

Det här är värden med stark genklang hos svenska folket. Men politiken duckar nu undan ansvaret att ställa allt till rätta. I stället motverkar man det aktivt. Det är vad denna ekonomiska politik innebär, och det är just nu vårt lands stora olycka.

Herr talman! Till misslyckandet med hushållens ekonomi, elpriserna, de regionala klyftorna, krisen inom sjukvården, den pressade äldreomsorgen och det pågående haveriet med marknadsskolan måste förstås läggas den unikt usla klimatpolitiken, som enligt regeringen själv leder till ökade utsläpp. Det är inte bara oansvarigt i förhållande till Sveriges internationella åtaganden och till framtida generationer. Det är också att göra det svenska näringslivet sämre rustat för framtiden.

SD-ledningens hejagång bland nättroll får större betydelse för energi- och industripolitiken än behovet av att jobba aktivt för större elöverföringskapacitet, mer havsbaserad vindkraft och växande omställningsindustrier, vars produkter och tjänster det kommer att finnas global konkurrens om.

Svenska folket får alltså betala dyrt för segerhelgsfirandet efter slottsavtalet på Tidö.

Det vi ser är vad som sker när regeringsmakten vilar på Sverigedemokraterna och deras smittsamma sätt att tänka kring medierna, samhället och makten. Då får vi i mötet med verkligheten, med de långsiktiga problem som man blundade för i valrörelsen och de nyare problem som vecklar ut sig, i stället för politisk handling de besynnerliga charader som har spelats upp den senaste tiden.

Har familjen inte råd med mat på bordet? Varför inte glädjas åt att skatten på plastpåsen som maten kunde ha funnits i kanske försvinner nästa år?

Gör den skrala hushållskassan det omöjligt att åka på semester? Regeringen kallar till presskonferens för att misstänkliggöra asylsökande.

Sticker välfärdsprofitörer iväg med barnens skolpeng? Dags för utspel om att lägga ned en myndighet för mänskliga rättigheter.

Har folk börjat misstänka att Sverigedemokraterna helt struntar i vallöften om pensionerna? Låt oss i stället uppmärksamma att någon kanske har läst en saga i kläder Björn Söder ogillar.

Går sjuksköterskor och läkare på knäna när regeringen vägrar skjuta till pengar? Ännu en presskonferens om en folkräkning ingen riktigt förstår vitsen med. Är det som det verkar enbart för att underhålla enskilda SD-profilers fantasier om gryningsräder? Eller ska finansministern kanske hitta vårdpersonal som gått och gömt sig? Det är mycket oklart.

Men klart är att de flesta i Sverige står som förlorare när Moderaternas hävdvunna klassförakt smälts samman med Sverigedemokraternas auktoritära och främlingsfientliga affekt.

Svensk ekonomi behöver annat än den här andefattiga vårbudgeten. Svenska folket förtjänar bättre än denna blåbruna koalition.